

مشاوره تحصیلی

مقدمه

این نوع از مشاوره اختصاص به دانش آموزان مدارس و دانشجویان دارد. که برای کمک و راهنمایی آنها در زمینه انتخاب رشته تحصیلی در دوره دبیرستان ، انتخاب رشته تحصیلی دانشگاهی ، اطلاع از مقررات و شرایط و قوانین مدرسه یا دانشگاه و یا هر مساله و مشکلی که در محیط تحصیل برای آنها ممکن است پیش بیاید دارد. رفع این نوع مسائل یا مشکلات به عهده مشاوران تحصیلی است .

تاریخچه مشاوره تحصیلی در ایران

مشاوره تحصیلی قبل از پیروزی انقلاب

در ایران مساله راهنمایی و مشاوره و تهیه مقدمات آن بین سالهای **1337** تا **1350** شروع شد و جریان پیدا کرد .از سالهای **1337** با برگزاری سمینارهای متعددی طرح مشاوره و راهنمایی در آموزش و پرورش مطرح شد و نیز تربیت نیروی مشاوره در دانشگاهها و تهیه ابزار کار مشاوران ، دوره های کارآموزی ضمن خدمت ، تهیه وظایف و طرح و جانداختن آن از جمله اقدامات بعدی در این دوره بوده است. برای پیشرفت و گسترش این طرح اقدامات متعددی انجام شد. دوره هایی ترتیب داده شد تا دست اندرکاران تعلیم و تربیت با برنامه راهنمایی آشنا شوند. اعزام مشاوران به مدارس ، تهیه مقالات و بروشورهای مختلف ، تهیه پرونده های تحصیلی و تربیتی ، تهیه پرسشنامه های مختلف و ایجاد مراکز مشاوره و راهنمایی در برخی از مراکز استانها از جمله اقداماتی است که در این دوره به عمل آمد .

در سالهای **1337** و **1338** کنفرانسهایی که در مشهد و آبادان تشکیل یافتند لزوم راهنمایی در مدارس را تاکید کردند. تا اینکه در سالهای **1344** و **1345** در دانشسرای عالی تهران درس مشاوره و راهنمایی جزء دروس رسمی قرار گرفت. از مهر ماه **1350** که اولین کلاس دوره راهنمایی تحصیلی تشکیل شد تا ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ که انقلاب اسلامی به پیروزی رسید در زمینه اجرای برنامه راهنمایی، فعالیتهای زیادی صورت گرفت که آشنا ساختن والدین و مربیان و دانش آموزان با برنامه های مشاوره و راهنمایی به اعزام مشاورین به مدارس، تهیه پرونده تحصیلی، تست و اجرای آنها از آن جمله می باشد.

مشاوره تحصیلی بعد از پیروزی انقلاب

پس از پیروزی انقلاب اسلامی برنامه راهنمایی با توجه به اهداف جدید مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفت و نتیجه آن **سیستم معلم - مشاور** بود که هم به تدریس و هم به مشاوره می پرداختند. پس مدتی برای تهیه هدفهای هماهنگ با اهداف انقلاب برنامه راهنمایی و مراکز مشاوره حذف و تحلیل گردید. و به جای آن طرح مربیان پرورشی با عنوان متولیان انقلاب در مدارس طرح ریزی و اجرا شد. این طرح به تدریج مسئولان را متوجه نیاز به مشاوره و راهنمایی در مدارس نمود. تا اینکه در سال ۱۳۶۴ هسته های مشاوره و راهنمایی مجددا در مناطق آموزش و پرورش تاسیس گردید. در حال حاضر برنامه های مشاوره ای مدارس به سمت تخصصی شدن و خدمات مشاوره ای سوق داده شده است و طرحهایی چون " طرح احیا نقش مشاوره ای معلمان " در حال اجرا است.

مشاوره تحصیلی در زمینه انتخاب رشته و راهنمایی شغلی

در این زمینه مشاور به دانش آموز کمک می کند با اطلاع از ویژگیها و شرایط خود ، رشته ها و شرایط جامعه تصمیم مناسبی در مورد انتخاب رشته تحصیلی اش اتخاذ کند. چنین فرایندی چه در سال اول دبیرستان و برای انتخاب رشته تحصیلی دوره متوسط صورت بگیرد و چه برای انتخاب رشته دانشگاهی تفاوت چندانی نمی کند. آشنایی مشاور با ویژگیها و مقررات موجود مربوط به هر دوره (متوسط یا دانشگاهی) بسیار حائز اهمیت است. مشاور تلاش می کند علاوه بر اینکه مراجع را از جنبه های مختلف هوشی ، استعداد و علایق شناسایی کند بلکه این شناخت را با شناختهای خود دانش آموز در هم می آمیزد و با در نظر گرفتن مقررات بیرونی و شرایط ویژه جامعه اقدام به تصمیم گیری کنند .

ویژگیهای خود دانش آموز که باید شناسایی شوند عبارتند از : میزان بهره هوشی ، نمرات تحصیلی او ، تعیین نقاط قوت و ضعف او در دروس مختلف ، بررسی علایق و استعداد های او در زمینه رشته ها و مشاغل. برای اینکار گاهی مشاور از آزمونهایی چون تست هوش ، آزمون رغبت سنج و آزمونهای سنجش استعداد کمک می گیرد. از سوی دیگر باید دانش آموز شناخت کاملی نیز از خود رشته تحصیلی بدست آورد. اینکه چه دروسی در آن مطالعه می شوند، آینده شغلی آن چیست؟ و ...

مشاوره تحصیلی در زمینه بررسی افت تحصیلی

برخی از دانش آموزان ممکن است دچار افت تحصیلی شوند. برخی از این دانش آموزان خود به مشاوره تحصیلی مراجع می کنند و برخی توسط مسئولین مدرسه به مشاور مدرسه معرفی می شوند. در هر حال مشاور تحصیلی به بررسی عمل مختلف افت تحصیلی می پردازد . برای بررسی احتمال وجود عمل خانوادگی از خود دانش آموز و خانواده او کمک می گیرد . عوامل مدرسه را نیز مورد بررسی قرار می دهد و همچنین به بررسی سلامت جسمی و روانی دانش آموز می پردازد .

شناخت و پیدا کردن علت افت تحصیلی در گام اول قرار دارد. بعد از پیدا کردن علت ، مشاور به کمک دانش آموز و در صورت لزوم خانواده او و مسئولین مدرسه به رفع آن علت اقدام می کنند. یا اینکه راهنماییهایی به دانش آموزان برای رفع علت ارائه می شود و پیشرفت او مورد پیگیری قرار می گیرد. از جمله این راهنمایی شامل شیوه افزایش انگیزش دانش آموز ، آموزش شیوه های صحیح مطالعه ، آموزش شیوه های مواجهه با تغییرات اساسی و غیره خواهد بود .

مشاوره تحصیلی در زمینه آموزش شیوه های صحیح مطالعه و

روشهای بهسازی حافظه

برخی از دانش آموزان با وجود اینکه افت تحصیلی نشان نمی دهند، اما ممکن است نیاز به آموزش شیوه های صحیح مطالعه و روشهای بهسازی حافظه داشته باشند. آموزش چنین روشهایی می تواند به جلوگیری از اتلاف وقت دانش آموز و بالا بردن بهره وری او کمک کند. برنامه ریزی برای مطالعه ، رعایت اصول یادگیری در برنامه ریزی برای مطالعه ، رعایت ویژگیهای حافظه های مختلف می تواند به دانش آموز کمک کند تا روش مطالعه صحیحی داشته باشد و نتیجه بهتری کسب نماید .

مشاوره تحصیلی در زمینه کاهش اضطراب امتحان

اغلب افراد در جلسه امتحان و یا قبل از آن درجاتی از اضطراب را دارا هستند. داشتن مقداری اضطراب در شرایط امتحانی کاملاً طبیعی و گاهی حتی ضروریست . چون موجب بالا نگه داشته شدن سطح انگیزتگی فرد شده و عملکرد او را بهبود می بخشد . اما در صورتیکه میزان این اضطراب از حد طبیعی بالا برود باعث مختل شدن عملکرد فرد خواهد شد. بنابراین مشاور تحصیلی تلاش می کند با

آموزش شیوه صحیح مطالعه ، بالا بردن کارآیی حافظه و استفاده بهینه از زمان ، دانش آموز اطمینان و یقین نسبت به خود پیدا کند .

به عبارتی تلاش می کند اعتماد به نفس او را بالا ببرد تا از پیدا شدن افکاری که باعث اضطراب در او می شوند جلوگیری کند. چنین دانش آموزانی افکاری از این قبیل دارند. نمره کمی خواهم گرفت، خوب نخوانده ام، همیشه شکست می خورم و ... مشاوره تحصیلی کمک می کند تا دانش آموز با تسلط بیشتری به مطالب مورد نظر سر جلسه امتحان حاضر شود و علاوه بر این به خود اعتماد به نفس داشته باشد. همچنین ممکن است روشهای اختصاصی مثل آموزش روشهای آرامش ورزی مورد استفاده قرار بگیرد. در صورت حاد بودن میزان اضطراب دانش آموز به مراکز اختصاصی تر ارجاع داده می شود .

شرایط انجام مشاوره تحصیلی

شرایط لازم برای انجام مشاوره تحصیلی همانند سایر مشاوره هاست. معمولاً در مدارس اتاقی با عنوان اتاق مشاوره وجود دارد. دانش آموزان می توانند به صورت مستقیم یا از طریق صندوق مشاوره با مشاور ارتباط برقرار کنند. پاسخهای خود را نیز می توانند بطور مستقیم از مشاور دریافت کنند یا به صورت ناشناس در بولتن مشاوره مطالعه کنند.

روانشناسی مشاوره

تاریخچه روان شناسی مشاوره

فرآیند مشاوره ارتباط نزدیکی با راهنمایی دارد. هر چند راهنمایی فرآیندی گسترده تر را شامل می شود که تمام امور زندگی فردی و اجتماعی فرد را دربر می گیرد، مشاوره قلب برنامه راهنمایی به شمار می رود و از خدمات اساسی آن است. با این وصف در تاریخ روان شناسی مشاوره دیده می شود که

این شاخه از روان شناسی ، با راهنمایی به منزله فعالیتی منظم و سازمان یافته ، در سال 1908 میلادی در شهر بستن ایالت ماساچوست امریکا به وسیله شخصی به نام فرانک پارسونز که به پدر راهنمایی حرفه‌ای مشهور است، آغاز می‌شود .

پارسونز راهنمایی را ابتدا در مقیاسی کوچک و با تاکید بر راهنمایی حرفه‌ای آغاز کرد. بنابراین کار او به مثابه یک نوآوری در نظام تعلیم و تربیت با نارسایی‌هایی توأم بود و به دلیل تاکید محضش بر راهنمایی حرفه‌ای ، یک بعدی به حساب می‌آمد. به این ترتیب با توجه به ضرورت‌هایی که بر لزوم تداوم راهنمایی و مشاوره احساس می‌شد، روان شناسی مشاوره شکل کاملتری به خود گرفت، بطوری که نظریات متعدد در این زمینه ارائه شد و روشها و فنون مختلفی معرفی گردید .

ضرورت روان شناسی مشاوره

شکی نیست که به موازات گسترش اجتماع و پیچیدگی نهادهای آن مشکلاتی بروز می‌کند و چیزهای جدیدی ضرورت می‌یابد که قبلاً نیازی بدان احساس نمی‌شده است. در چنین شرایطی با توجه به پیچیده‌تر شدن شرایط اجتماعی ، سست‌تر شدن روابط عاطفی و عوامل متعدد دیگر توجه به اصلاح شرایط عاطفی و روحی افراد کاملاً ضروری به نظر می‌رسد. تحول جوامع از حالت ساده به پیچیده ، جنبه‌های مختلفی از زندگی فرد را تحت تاثیر قرار می‌دهد، بطوری که سازگاری با این دگرگونی‌ها از جمله تغییرات در نوع روابط ، تغییرات شغلی ، تحصیلی و ... لزوم روان شناسی مشاوره را مورد تأیید قرار می‌دهد .

اهداف روان شناسی مشاوره

در تعاریفی که روان شناسی مشاوره به عمل آمده، تصریح شده که روشهایی تعیین گردد تا به فرد کمک شود که خود را بشناسد. منظور و هدف از اینکه فرد خود را بشناسد، این است که با این شناسایی به صورت انسانی موثرتر و خلاقتر و در نتیجه شادمان‌تر درآید. با استفاده از فنون ارائه شده در

روان شناسی مشاوره ، فرد نه تنها وضع فعلی خود را درک می کند، بلکه از آنچه که به صورت آن در خواهد آمد، نیز آگاه می شود . راجرز روان شناسی که نظریات او در مشاوره کاربرد اساسی دارد، معتقد است که هدف بیشتر مشاغل یاری دهنده که روان شناسی مشاوره را نیز شامل می شود، افزایش رشد شخصی و روانی فرد در مسیر رشد اجتماعی است .

بدین ترتیب روان شناسی مشاوره دارای دو هدف می باشد : اهداف آنی و اهداف غایی .

اهداف آنی روان شناسی مشاوره

شناسایی و کاربرد روشهایی که راهنمایی های لازم را در حل مشکلات مختلف از قبیل مشکلات تحصیلی ، خانوادگی ، شغلی و ... به فرد ارائه می کند که آن را علاج واقعه قبل از وقوع می دانند و باعث جلوگیری از اتلاف سرمایه مادی و معنوی فرد می شود .

اهداف غایی و نهایی روان شناسی مشاوره

این اهداف عبارت است از شناسایی و کاربرد روشهایی که فرد خود قادر باشد یا بتواند که با بینش صحیح به حل مشکلات خویش پرداخته و عاقلانه رفتار نماید .

مکتبهای مهم در روان شناسی مشاوره

معمولا چندین مکتب در این قلمرو مطرح شده اند که مهمترین آنها عبارتند از : مکتب مشاوره مستقیم ، مکتب مشاوره غیر مستقیم ، مکتب مشاوره نیمه مستقیم .

مکتب مشاوره مستقیم

بزرگترین بنیانگذاران این مکتب آلبرت ایس ، سالتر ، هوارد و میلر هستند. در این مکتب توجه به عقل و منطق می باشد و مشاور معتقد است که مشکل فرد را بهتر از خود او درک کرده و نیز بهتر می تواند نسبت به درمان جو قضاوت کند. این مکتب معتقد است که بشر ذاتا خلاق و دانا نیست و کلیه

افراد بشر توانایی سازندگی خود را ندارند و مشاور فردی است که در درجه اول خودش را شناخته و در وهله دوم به دیگران کمک می کند تا خود را بشناسند .

مکتب مشاوره غیر مستقیم

بزرگترین بنیانگذار این مکتب کارل راجرز است و هر چه از فلسفه غیر مستقیم می دانیم، اطلاعاتی می باشد که بر پایه فلسفه او بنیان شده است. این مکتب معتقد است که انسان موجودی سازنده ، خلاق و تواناست که مهمترین خصوصیت بارز او این است که به ذات خود آگاهی دارد. در این مکتب مشاور خودش را به جای درمان جو می گذارد تا بتواند وی را خوب بشناسد .

مکتب مشاوره نیمه مستقیم

این مکتب به شرایط انسان در محیط توجه دارد و مشاوره به باز یافتن فرد و نیز پیدا کردن خودش در محیط توجه دارد. به نظر این مکتب ، انسان وقتی دچار آشفتگی رفتار یا بیماریهای عاطفی و یا امثال آن می شود که نتواند موقعیت خود را در محیط مشخص کند. کار مشاور این است که بیمار را به عنوان یک موجود خاص در موقعیت خاص خود مورد توجه قرار دهد .

روشهای مورد استفاده در روان شناسی مشاوره

روشهای مختلفی جهت مشاوره و پژوهش در این شاخه وجود دارد. از جمله مشاهده ، مصاحبه ، پرسش نامه و ... که عمدتاً بر اساس مکتب فکری روان شناس ، نوع اطلاعات مورد نیاز و اهداف پژوهش یا امر مشاوره مورد استفاده قرار می گیرند. گاه از آزمونهای مختلف هوش ، شخصیت و ... استفاده می شود.

ضرورت مشاوره تحصیلی

مقدمه

نیاز انسان به راهنمایی و مشورت با دیگران در تصمیم گیری ، انتخاب و بکار گیری راه حل‌های مناسب در زندگی بر کسی پوشیده نیست. خصوصا در سنینی که فرد ناچار به انجام انتخاب‌های مهمی است. مسلما چنین مشاوره‌ها و راهنمایی‌هایی کمک شایان توجهی در اقدامات درست و مناسب او خواهد داشت و از خطا رفتن راهها و تصمیمات انتخابی جلوگیری خواهد نمود. بیشتر عدم موفقیتها ، شکست و در نیمه راه ماندن‌ها ، ناشی از عدم داشتن اطلاعات کافی در زمینه موضوع و انجام انتخاب‌های نادرست است. از اینرو چنانچه انجام مشاوره در زمینه‌های مختلف مثل مشاوره ازدواج ، مشاوره در شرایط بحرانی ، مشاوره شغلی و غیره اهمیت دارد در زمینه تحصیلی نیز حائز اهمیت فراوان است .

ضرورت مشاوره تحصیلی برای دانش آموزان

مشاوره تحصیلی به دانش آموزان کمک می کند ویژگیها و استعداد‌های خود را بهتر بشناسند و به شرایط و خصوصیات‌ی که یا توجهی به آنها نداشته‌اند و یا میزان توجه به آنها کمتر بوده است با دقت بیشتری نگاه کنند. علاوه بر این اطلاعات آنها را در زمینه‌های مختلف تحصیلی بالاتر برده و در صورت وجود نواقصی در عملکردشان آنها را شناسایی کرده و راه حل‌هایی برای رفع نواقص ارائه می کند. به این ترتیب دانش آموزان می توانند عملکرد بهتری نسبت به قبل در زمینه درسی داشته باشند انتخاب‌های مفیدی انجام دهند و اشکالات احتمالی را رفع نمایند .

ضرورت مشاوره تحصیلی برای والدین

در امر تحصیل فرزندان ، خانواده و والدین نقش بسزایی دارند. بطوریکه عامل خانواده از عوامل مهم در زمینه پیشرفت تحصیلی دانش آموز یا وقوع افت تحصیلی است. انگیزه‌ها و علایق تحصیلی دانش آموز در خانواده شکل می گیرد و به آن جهت داده می شود و مسیری برای هدایت آن فراهم می شود. خانواده سرعت دانش آموز را در رسیدن به اهداف تحصیلی تنظیم می کند. خانواده‌های بدون انگیزه ، بدون اطلاع و غیر فعال موجب کاهش سرعت دانش آموزان بااستعداد می شوند. از اینرو در فرآیند

مشاوره تحصیلی ، لزوم انجام مشاوره با والدین ضرورت و اهمیت خاصی پیدا می کند. از اینرو لازم به نظر می رسد والدین و بطور کلی خانواده نیز اطلاعات کافی از ویژگیها و استعداد های فرزندان خود کسب نمایند، اطلاعات بیشتری در زمینه های تحصیلی کسب کنند و کمکها و یاریهای مفیدی برای فرزندان دانش آموز خود فراهم کنند .

ضرورت مشاوره تحصیلی در زمینه انتخاب رشته مشاغل

گاه انتخابهایی که دانش آموزان در زمینه رشته ها و مشاغل انجام می دهند عاری از هر گونه دلیل منطقی و اطلاعات مناسب است. معیارهایی که دانش آموزان در چنین مواردی برای انتخابهای خود برمی گزینند ملاکهایی کاذب و نامناسب است. مثل انتخاب رشته ریاضی فیزیک به خاطر وجهه اجتماعی آن ، یا به خاطر چشم هم چشمی و یا به خاطر دنباله روی از یک دوست و یا همراه با او بودن در طول تحصیل. چنین انتخابهایی به احتمال بیشتری محکوم به شکست خواهند بود. شکست یا در مرحله سالهای دبیرستان به صورت کاهش در نمرات ، عدم موفقیت در کنکور و در سنین بالاتر در انتخاب رشته در زمینه انتخاب رشته تحصیلی . مشاوره از آن جهت ضرورت می یابد که اهمیت چنین انتخابهایی به دانش آموز گوشزد شود تا او ملاکهای مناسبی برای تصمیمهای خود اتخاذ کند و از احتمال شکست خود در آینده پیشگیری نماید .

ضرورت مشاوره تحصیلی در زمینه جلوگیری از افت تحصیلی

برخی از دانش آموزان به خاطر شرایط ویژه ای که دارند بیشتر در معرض افت تحصیلی هستند و برخی از آنها افتان و خیزان تجربه هایی از افت تحصیلی داشته اند. برخی از علل افت تحصیلی این دانش آموزان به عوامل بیرونی مثل خانواده ، مدرسه و ... مربوط می شود. و برخی از علل ، علل فردی هستند مثل انگیزه خود دانش آموز ، روشهای مطالعه و برنامه ریزی، علایق و استعدادها و غیره. مشاوره تحصیلی برای این دسته از دانش آموزان اهمیت بسزایی دارد. در جریان مشاوره تحصیلی به

این دانش آموزان کمک می شود علت افتها و شکستهای خود را بشناسند و با راهکارهایی آشنا شوند که به آنها در رفع آن علتها و یا کاهش تاثیر آنها در مسائل تحصیلیشان کمک می کند. انجام چنین مشاوره هایی می تواند با احیای نیروهای بالقوه فرد او را در تمام مسیر تحصیلی اش همراهی کند .

ضرورت مشاوره تحصیلی در زمینه سرعت بخشیدن به فرآیند تحصیل و مطالعه برخی دانش آموزان و خانواده های آنها مایلند عملکرد بهینه خود را در زمینه تحصیل بهبود بخشند. این دانش آموزان ممکن است دانش آموزانی متوسط و یا بالا باشند. به هر حال تمایل دارند روشهایی را بیاموزند و اطلاعاتی مناسب ، مفید و عملی کسب کنند که کارآیی آنها را در زمینه تحصیل بالا ببرد. مشاوره تحصیلی چنین راهکارهایی را برای افراد فراهم می سازد. و بر احتمال موفقیت آنها در سطح پیشرفته تر می افزاید .

ضرورت مشاوره تحصیلی برای تشخیص و هدایت دانش آموزان استثنایی درصد کمی از دانش آموزان در گروه دانش آموزان استثنایی قرار دارند. از لحاظ علمی دانش آموزان استثنایی شامل دانش آموزانی می باشند که معلولیتهایی در زمینه های مختلف جسمی مثل شنوایی ، بینایی و یا هوشی دارند. لزوم مشاوره تحصیلی برای این دسته از دانش آموزان نیز به وفور احساس می شود. به این دلیل که آنها و خانواده های آنها نیازمند اطلاعات بیشتری در ارتباط با آینده تحصیلی و شغلی آنها هستند. در مورد این دسته از دانش آموزان نیز با بررسی تواناییهای آنها در مورد شغل و تحصیلات آنها تصمیماتی اتخاذ می شود. چنین دانش آموزانی با توجه به ضرورت اینکه زودتر از بقیه دانش آموزان باید حرفه و مهارتی را بیاموزند احتیاج مبرمی به مشاوره تحصیلی دارند .

ضرورت مشاوره تحصیلی برای دانش آموزان تیز هوش و نابغه این دسته از دانش آموزان ، قشر پرنیرو و قابل توجهی برای دست اندرکاران تعلیم و تربیت و جامعه هستند . سرمایه گذاری و استفاده از انواع خدمات مشاوره ای در کنار سایر امکاناتی که برای آنها در

مدارس ویژه فراهم می آید ضرورت دارد. از دست رفتن چنین نیروهایی به خاطر انتخابها و تصمیمات نادرست زیانهای قابل توجهی به بار خواهد آورد.

مشاوره تحصیلی

در محیط مدارس، ارائه خدمات مشاوره آموزشی از طریق دفتر ملی اطلاع رسانی مطالعات و مشاغل و مراکز اطلاعات خدمات مشاوره ای، صورت می پذیرد. با وجود اینکه مراکز اطلاع رسانی و ارائه خدمات مشاوره ((CIO در محیط مدارس و مراکز علمی کشور به فعالیت می پردازند، با این حال مراکز فوق ملزم به ارائه خدمات به تمامی گروه های سنی می باشند.

به علاوه از سال ۱۹۸۶، وزارت آموزش و پرورش ملی در حال طراحی نظام آموزشی خاصی جهت آموزش و اشتغال آندسته از جوانانی است که مبادرت به ترک تحصیل سیستم آموزشی نموده و از مدرک تخصصی برخوردار نمی باشند. نظام ویژه فوق در جهت راهنمایی جوانان و تشویق آنان به برقراری ارتباط مجدد با مدارس طراحی گردیده است. آموزش و راهنمایی جوانان در خارج از محیط مدارس و مراکز آموزشی از جمله مهمترین پیشرفت های اجتماعی کشور فرانسه طی دهه ۱۹۸۰ به شمار می رود. از سال ۱۹۸۲، مراکز دائمی مشاوره و اطلاع رسانی ویژه جوانان رده های سنی ۱۶ تا ۲۵ سال به ارائه خدمات مشاوره مبادرت می نمایند. آژانس های محلی نیز به آندسته جوانان رده های سنی ۱۶ تا ۲۵ سال که مدرسه را ترک کرده و فاقد شغل می باشند، خدمات خاصی ارائه می نمایند. گفتنی است که مراکز فوق همچنین به برطرف نمودن مشکلات بی شمار موجود در ساختار آموزش های فنی و حرفه ای، اشتغال و بهداشت جوانان می پردازند.

در حال حاضر ۴۵۰ مرکز دائمی اطلاع رسانی و مشاوره (PATO) و ۲۳۸ آژانس محلی با تعداد ۵ هزار کادر به فعالیت مشغول می پردازند. مراکز فوق الذکر در سال ۱۹۹۳ به ارائه خدمات مشاوره آموزشی به تعداد ۷۵۰ هزار جوان فرانسوی مبادرت نموده اند. به علاوه مرکز اطلاع رسانی و اسناد با

برخورداری از تعداد ۲۵ مرکز محلی به ارائه اطلاعات جامع در خصوص مسائل زندگی روزمره مبادرت می نماید. ارائه خدمات مشاوره آموزشی به دانش آموزان در روند تحصیلی آنان در مدارس به اتخاذ تصمیم گیریهای عاقلانه تحصیلی و حرفه ای توسط آنان منجر می گردد. مطابق تبصره ۸، قانون مصوب ۱۵ جولای ۱۹۸۹، حق برخورداری از خدمات مشاوره آموزشی و اطلاع رسانی در خصوص دوره های آموزشی و اشتغال بخشی از حقوق آموزشی محسوب می گردد.

متمم ۱۴ ژوئن ۱۹۹۰ نیز به تعریف و تبیین اصول و روش های مشاوره آموزشی دانش آموزان مبادرت می نماید. در پایان سال سوم مطابق با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، با خانواده دانش آموزان در خصوص موارد ذیل مذاکره و تبادل نظر می گردد:

- تکرار سال سوم (فنی یا عمومی)

- ارتقاء به سال چهارم (فنی یا عمومی)

- ارتقاء به کلاس تقویتی سال چهارم به منظور آمادگی جهت تعیین صلاحیت تحصیلی فنی و حرفه ای

ای

سال چهارم، که سال آخر کالج و سال تعیین کننده می باشد، دوره کلیدی در جهت ارائه خدمات مشاوره آموزشی قلمداد می گردد.

- سال پنجم (عمومی یا فنی) که به کسب مدرک کارشناسی فنی یا عمومی منتهی می گردد.

- سال پنجم فنی حرفه ای که به کسب گواهینامه تحصیلات فنی حرفه ای منتهی می گردد. گذراندن

این دوره این امکان را بوجود می آورد که داوطلبان پس از احراز مدرک فنی و حرفه ای مقدماتی به

کسب مدرک کارشناسی فنی و حرفه ای نیز نائل می آیند.

هیأت‌های مشاوره

هیأت‌های مشاوره آموزشی که عهده دار مسئولیت تهیه اطلاعات، پیشنهادات و ارائه خدمات مشاوره تحصیلی به دانش آموزان و دانشجویان میباشند، همچنین به ارائه خدمات مشاوره به وزیر آموزش و پرورش ملی نیز مبادرت می‌نمایند. از جمله هیأت‌های مرکزی مشاوره آموزشی کشور فرانسه می‌توان به شورای عالی آموزش با تعداد ۹۵ عضو و هیأت نمایندگی آموزش دولتی با ۴۸ عضو، کاربران، والدین، دانش آموزان و دانشجویان با ۱۹ عضو، مسئولین منطقه ای و نهادهای ویژه فعالیت‌های خارج از مدارس با ۲۸ عضو، اشاره نمود. گفتنی است که شورای مذکور به ارائه کلیه خدمات مشاوره در زمینه‌های آموزشی از قبیل اهداف، عملکردها و قوانین آموزشی مبادرت می‌نماید. شورای برنامه ریزی آموزش ملی نیز عضو دیگری از هیأت مرکز مشاوره آموزشی محسوب می‌گردد. شورای مذکور مطابق قانون مصوب جولای ۱۹۸۹ تأسیس گردیده و به ارائه خدمات مشاوره آموزشی در خصوص موضوعات کلی نظیر اهداف عالی آموزشی، تطابق برنامه‌های آموزشی و منابع به منظور حصول به اهداف عالی آموزشی مبادرت می‌نماید. کمیسیونهای مشترکی از نمایندگان هیأت‌های نظارت آموزشی و کارکنان هیأتها به تعداد مساوی تشکیل یافته است. کمیته‌های مشترک فنی، کمیته‌های مشترک نظارت آموزش ملی و کمیته مشاور آموزش فنی حرفه ای، تحت نظارت کمیسیونهای مشترک به فعالیت مبادرت می‌ورزند. در حوزه آموزش عالی، مسئولیت نظارت آموزشی بر عهده شورای ملی آموزش عالی و تحقیقات (CNESER) است که از تعداد ۶۱ عضو برخوردار می‌باشد. از جمله اعضای اصلی شورای مذکور می‌توان به کادر ۳۹ نفره، نمایندگی‌های دانشجویی با ۱۱ عضو و گروه‌های اصلی آموزش ملی، فرهنگی، علمی، اقتصادی و منافع عمومی اشاره نمود. شورای مذکور همچنین به ارائه خدمات مشاوره به وزیر آموزش و پرورش، در خصوص خط مشی‌های اصلی آموزش عالی اعم از تغییرات ساختاری، انواع مقاطع آموزشی و تقسیم منابع مالی در میان موسسات آموزشی

مبادرت می نمایند. علاوه بر شوراهای مذکور، تعداد ۸ موسسه ملی نیز به ارائه خدمات آموزشی تحت

نظارت مستقیم وزارت آموزش ملی و یا وزارت آموزش عالی و تحقیقات مبادرت می نمایند که از آن

جمله می توان به موارد ذیل اشاره نمود :

موسسه ملی تحقیقات آموزشی (INRP)

مرکز ملی اسناد آموزشی (CNBP)

مرکز ملی آموزش از راه دور (CNED)

مرکز ملی دانشگاهها و مراکز آموزش عالی (CNOUS)

دفتر ملی اطلاع رسانی آموزش علوم پایه (ONISEP)

مرکز ارزشیابی فعالیتهای آموزشی و تحقیقاتی (CEREQ)

مرکز بین المللی فعالیتهای آموزشی (CIEP)

منابع :

۱- سایت دانشنامه رشد

www.daneshnameh.roshd.ir

۲- سایت اطلاع رسانی آفتاب

www.aftab.ir

۳- سایت اطلاع رسانی تبیان :

www.tebyan.net

www.kandoocn.com

www.kandoocn.com

www.kandoocn.com

www.kandoocn.com